

En Passant

© 2019 Martin Nieuwland / Uitgeverij Mapini

ISBN 978 94 92561 176

ISBN eBook 978 94 92561 183

NUR 305

Omslagfoto en vormgeving: AtelierRondine/mapini

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

www.mapini.nl

rechercheur Jan Smit

EN PASSANT

Martin Nieuwland

Uitgeverij Mapini

Reeds verschenen in de serie
rechercheur Jan Smit:

LIFE HURTS BLOEDBANDEN

*One day we will notice
(That) Our trail is weak
And it all ends
In pain en sorrow*

*Life hurts
Like nothing else hurts
Life hurts
While we laugh and cry
Life hurts
'Till the day we die*

(Life Hurts, Words & Music: Danny Gee)

Met dank aan:
Eternal Wheel Productions / NRG-music / Life Hurts music ©

De strontvlieg en zijn lot

Jan Smit zat aan een van de minuscule tafeltjes van de koffiebar en pakte de telefoon die hij van zijn broer Piet had gekregen.

‘Zonder telefoon kan een echte man tegenwoordig niet meer, neem nou maar aan. Je gaat er nog een hoop plezier van hebben, wedden?’

Het was inderdaad een mooi apparaatje, nieuwste van het nieuwste, uiteraard. Piet had het ding ingesteld, inclusief een pincode, die Jan maar met moeite kon onthouden. Hij toetste de pincode in, 2139, opende een app, drukte op wat knopjes, bekeek wat hij had ingetoetst, wiste het en stopte het ding weer weg. Zuchtte. Hij bestelde nog een koffie aan de balie, slofte terug naar zijn tafeltje en stortte weer neer op het gammele stoeltje. Terwijl hij een slok van de gloeiendhete koffie nam bekeek hij de mensen die langs liepen. Iedereen doelbewust op weg, wapperende mantels, opgefokte gezichten, rolkoffertjes achter zich aan slepend. Druk. Druk. Allemaal druk. Behalve hij. Tijd om terug te keren. Hij pakte zijn telefoon weer uit zijn zak, toetste eerst de pincode en daarna een nummer in.

‘Van Kamp.’

‘Hallo Derk.’

‘Hai Jan, nieuw nummer? Tijd niets van je gehoord. Waar zit je?’

‘Schiphol.’

‘Eindelijk terug naar huis?’

‘Zoiets.’

‘Je hebt er lekker zin in, hoor ik.’

‘Ik dacht dat het een goed idee was om terug te komen, maar nu ik hier op Schiphol ben...’

‘Weet je eigenlijk niet waarheen je onderweg bent.’

‘Zoiets.’

‘Het zwarte veen, Jan, met die snijdende wind die je zelfs in de zomer laat rillen van de kou. Daarheen ben je onderweg.’

‘Klinkt aantrekkelijk.’

‘Nou, wat let je? Waar wacht je op?’

‘Alleen dat zwarte veen is niet genoeg.’

‘Ik zal je helpen. Lekker bij Betty in bed duiken in Het Wilde Wief?’

‘Veendorp? Nee dank je. Liever niet.’

‘Heidehiem dan? Je appartementje in dat gezellige bejaardentehuis? Die leuke oude dametjes hebben altijd wel een lekker warm bedje voor je klaar staan.’

‘Ik... nee... ik weet het niet. Niet Heidehiem.’

‘Je kan zoals je weet niet naar je oude huis terug. Ik reed er trouwens pas nog langs. Gert heeft de schamele restanten laten weghalen.’

‘Hij moet met zijn poten van mijn ruïne afblijven!’

‘In ieder geval, er staat niets meer. De Boslaan dan? Ze zijn in de kelder dan wel bezig de boel te slopen, want er is asbest aangetroffen, maar je veldbedje kan er nog prima staan. En over dat beetje asbeststof dat door de zaal drijft en elke ochtend in een dun laagje op mijn bureau ligt, hoef je je niet druk te maken. Dat adem ik nou al een maand in en ik merk er niets van.’

‘Geen behoefte, Derk.’

‘Neem nou gewoon de eerste trein naar hier. Ik meld wel dat je weer terug bent. Genoeg te doen hier, tijd om aan het werk te gaan.’

‘Eerst warme kleren scoren, ik verrek van de kou. En wat te eten.’

‘En dan, hup, in de trein. Werk aan de winkel.’

‘Misschien wil ik helemaal niet meer aan het werk.’

‘Zeur niet, je klinkt als een verongelijkte puber. Wees een vent. Ik pik je wel in Zwolle op.’

Jan liep door het gerenoveerde station van Zwolle naar de uitgang. De regen ratelde oorverdovend op het dak van de nieuwe overkapping. Sommige mensen hielden hun handen voor hun oren terwijl ze zich naar de uitgang haastten. Het was duidelijk, de nieuwe overkapping was dan wel

met smaak ontworpen door een stel overbetaalde architecten, maar hield geen rekening met het feit dat mensen elkaar moesten kunnen verstaan wanneer het regende, maar waarom zou je ook? Als het er maar modern uitzag, dan was het al gauw goed voor de NS. Lekker met treintjes spelen, dat konden ze, alleen jammer dat ze ook echte mensen moesten vervoeren. Het zou allemaal veel makkelijker zijn zonder die flauwekul. Hij liep onder de overkapping vandaan en voelde hoe de ijsskoude wind dwars door het peperdure jack, dat hij op Schiphol gescoord had, sneed en hem tot op het bot verkilde. Tegen regen kon dat kreng ook al niet, ondanks de “all-weather” belofte van de verkoper. Technisch gesproken had hij gelijk. Je kon het jack altijd aan, in elk weertype, dat je er geen moer aan had, was niet zijn probleem. De regen doorweekte hem binnen een minuut. Druipend stapte hij bij Derk in.

‘Tjezus Jan, je bent helemaal doorweekt. En dat in mijn nieuwe wagen. Ik zou je eigenlijk buiten moeten laten staan als je het zo lekker vindt in de regen.’

‘Nieuwe wagen? Opslag gekregen?’

‘Nieuw tweedehands.’

‘Waar gaan we eigenlijk heen?’

‘Rowol.’

‘Rowol? Wat bazel je nou? Wat is dat voor iets?’

‘Rowol, zoals wij Drenten het noemen, oftewel, Roderwolde, voor de rest van Nederland.’

Jan zijn telefoon bromde.

‘Neem maar op. Dat is onze geliefde chef Hertenscheid.’

‘De Schijt? Heb jij hem mijn nieuwe nummer gegeven?’

‘Waarom niet?’

‘Hij krijgt de klere maar. Ik ben nog geen minuut geland en hij hangt al als een hongerige big aan de telefoon te jengelen.’

‘Ben jij dan een zeug?’

‘Niet voor de Schijt. Wat gaan we eigenlijk doen in Roderwolde?’

‘Geen idee.’

Jan wees naar het blauwe bord langs de weg.

‘Shit, het bestaat echt. Rowol!’

‘Niets bijzonders hoor. Er zijn wel dorpen met vreemdere namen hier. Dat weet je toch inmiddels wel.’

‘Wat hebben ze nou op dat plaatsnaambord geplakt? Roderwolde Nee!’

‘Die windmolentegenstanders plakken die klerestickers overal op.’

‘Gelijk hebben ze. Waar gaan we naartoe?’

‘Naar de kerk.’

De kerk was een enorm gebouw, volledig misstaand in het kleine dorpje. Een bordestrap. Metershoge gebrandschilderde ramen. Witgeverfd en met overal krullerig stucwerk rond de hoge ramen, een bewijs van de excessieve rijkdom van de herenboeren die betaald hadden om het geval hier neer te laten zetten. Uiteraard niet van hun eigen geld maar ongetwijfeld van de extra pachtcentjes die ze uit hun arme pachtertjes hadden geperst. Waarna het uiteindelijk, jaren later, zoals elk gebouw hier in de regio dat meer dan vijftig mensen kon bevatten, leeg was komen te staan. En recent blijkbaar verkocht aan een of andere rijke malloot die dat enorme ding had gerenoveerd, met behoud van originele details wat de kerk een soort van authentiek aandoende nonchalance gaf dat de trotse eigenaar een fortuin moest hebben gekost.

Het schip was net zo groot als de ingang deed vermoeden. Minstens vijfendertig meter, schatte Jan, zo niet meer.

Een agent kwam naar hen toe.

‘Hai Jan. Tijd niet gezien, waar heb je uitgehangen?’

‘Kan ik ook aan jou vragen, Henrik.’

‘Niets veranderd, hoor ik.’

‘Waarom zou ik? Hier verandert toch ook nooit wat?’

‘De Goede is al begonnen.’

‘De Goede? Wie mag dat zijn?’

‘De arts van dienst,’ zei Henrik over zijn schouder, terwijl hij wegliep.

‘Waar gaan we heen? Is dit de Drentse vierdaagse?’

Henrik gebaarde.

‘We moeten achter de kerk zijn.’

Achter de kerk lag een grote tuin. Jan had een kerkhof verwacht, compleet met smaakvol scheefgezakte en verweerde stenen, maar het was een keurig verzorgde tuin, geen grafsteentje te bekennen. Midden tussen een groepje appelbomen, vlakbij de achtermuur van de kerk, stond een grofhouten tafel. Grote vetvlekken en ondefinieerbare vegen waren de stille getuigen van jarenlang gebruik. Naast de tafel stond een zwartgeblakerde barbecue. Op de grond stond een bakje kolen met ernaast een zakje houtsnippers. “Voor de authentieke barbecue smaak” loog het zakje in schreeuwerige oranje letters.

Om de tafel stonden zes zwaar vergeelde plastic kuipstoeltjes die Jan aan de stoeltjes in zijn oude achtertuin deden denken voordat ze in het vuur gesmolten waren. In een van die kuipjes zat een dode man. Hij zat erbij alsof hij elk moment kon aanvallen op het bord dat voor hem stond waarop een flink stuk aangesneden geblakerd vlees half boven het gestolde vet uitstak. Jan voelde aan de zwartgeblakerde karbonade. Je zou er trek van krijgen. Op de tafel stond een plastic bekertje whisky. Ernaast lagen twee lege flessen.

‘Gezellig, barbecueën in je eentje. Achter de kerk nog wel. Hoe gek wil je het hebben? Is er trouwens nog meer vlees gevonden?’

‘Nee.’

‘Jammer.’

‘Hoezo?’

‘Ik heb trek en ik zou die barbecue wel willen uitproberen.’

De arts keek hem even aan. ‘Vind je het erg als ik verder ga met mijn werk?’ Jan knielde bij het stoeltje en bekeek het vertrokken gezicht van dichtbij. ‘Waarom in zijn eentje en waarom hier, in die koude wind in een tuin achter een kerk nota bene?’

‘Weet ik veel? Misschien had hij gewoon zin in een barbecue en geen zin om dat samen met anderen te doen. Ga eens uit de weg.’

De arts boog zich over de dode man, haalde een ijzeren pennetje uit een zak van zijn overall en lichtte een ooglid op.

‘Zo, zo, hum hum.’

‘Wat?’

‘Laat me even rustig kijken.’

Hij opende de mond en scheen met een dun staaflampje in de keel. Peuterde er met zijn worstvingertje in. Bromde tevreden.

‘Als ik het niet dacht.’

Met een zodanig zelfingenomen blik dat Jan de neiging kreeg om die direct weer van zijn smoel af te slaan ging De Goede rechtop staan en rechte zijn rug.

‘Klassiek ongelukje.’

‘Hoezo dat?’

‘Kijk hier maar eens naar.’

Hij tilde het ooglid van de man weer op en wees Jan op de duidelijk zichtbare adertjes. Blauw in het gele oogwit. De doffe irissen leken hun kleur al te verliezen.

‘Zie je dat? En nu het pièce-de-resistance.’

‘Blijf je wel gewoon praten?’

De arts pakte een plastic zakje en een pincet, peuterde diep in de keel van het lijk op de stoel en bromde weer tevreden. Nog een zo’n brom en hij kreeg echt een ram voor zijn smoel. Haalde iets uit de keel en liet dat in het zakje vallen.

‘Voilà!’ zei hij tevreden en liet het zakje voor Jan zijn neus heen en weer bengelen.

Jan hapte ernaar en verschrikt trok de man het zakje weg.

‘Wat doe jij nou, dwaas?’

‘Ik dacht dat je me wilde laten koekhappen.’

‘Is hij altijd zo?’ zei De Goede tegen Derk, met zijn duim wijzend naar Jan, die de neiging onderdrukte om ook daarnaar te happen.

‘Je hebt mazzel, Frits. Meestal hapt hij in een keer raak. Dan ben je zomaar je halve vinger kwijt. En denk maar niet dat je die van hem terugkrijgt.’

‘Twee keer kauwen, een keer slikken en weg. Geef dat zakje eens, Fritsie-boy.’ Jan trok het uit zijn handen en bekeek het kleine grauwe dingetje in het zakje.

‘Een stukje bot.’

'Van die karbonade,' beaamde De Goede.

'Een ongeluk dus.'

'Zo is het. Komt allemaal in mijn rapport. Morgen in Argeus en jullie mogen zijn naaste familie opsporen.'

'Leeftijd?'

'Moeilijk te zeggen. Ik schat rond de veertig.'

'Bekende kop. Ik ken die vent ergens van.'

'Waarvan?'

'Geen idee. Ik heb hem ergens ontmoet. Maar waar? Ik kan er niet op komen.'

Jan pakte het bordje op en snoof aan het vlees. 'Hoelang is hij dood?'

'Een paar dagen schat ik zo.'

'Dan is zelfs dit restje vlees niet meer eetbaar, helaas.'

De Goede trok het bordje uit Jan zijn handen die met lede ogen toekeek hoe de arts het met een nuffig gebaar in een plastic zak propte.

'Je vervuult het bewijsmateriaal.'

'Dat al dagen in wind en regen ligt te verkommeren? Zal niet veel meer te vervuilen zijn. Wel toeval dat hij is gevonden. Je kan hem vanaf de weg niet zien zitten.'

'Inderdaad.'

'En barbecueën in je eentje?'

'Zo zijn mensen.'

'En gezellig, zo hier alleen, achter die verbouwde kerk en zonder bemoeienis van anderen, verslikt hij zich in een botje en stikt ter plekke.'

'Er zijn vreemder dingen gebeurd.'

Een brancard stopte ratelend naast hen. Twee broeders sjorden het lichaam uit de stoel, legden het op de brancard, bonden het stevig vast en verdwenen rammelend om de hoek van de kerk, terug naar de ambulance.

'Wie doet de autopsie? Klinkhamer?'

Derk gebaarde naar De Goede.

'Ik neem aan dat jij de autopsie doet, toch Frits?'

'Zekers.'

'Waar is Klinkhamer?'

'Klinkhamer is vertrokken.'

'Toch naar Lelystad gevluucht?'

'Jep. Hij woont nu bij zijn dochter in.'

'Je bent een paar weekjes weg en de hele wereld is veranderd. En zijn huis?'

'Verkocht.'

Henrik tikte Derk op zijn schouder.

'Derk, ik heb zijn portefeuille gevonden en we hebben een naam.'

'Daar kom je nu pas mee?' Hij griste de portefeuille uit de handen van Henrik en bekeek de ID-kaart.

'Het slachtoffer heette Van der Toren, Wim van der Toren.'

Wim van der Toren? Er rinkelde een bel in Jan zijn hoofd. Hij groef in zijn geheugen. Niemand nam op.

'Waar komt hij vandaan? Heb je dat al gecheckt, Henrik?'

'Zeker, in onze wagen zitten we online op het systeem.'

'Leuk voor je. En?'

'Hij is geboren in Assen en nu woonachtig hier, in Roderwolde.'

'Een echte Drent dus. Een van ons. Dat wel, maar de naam zegt mij niet zo een twee drie iets,' antwoordde Derk.

'Mij wel, maar ik kan er even niet opkomen,' peinsde Jan hardop. Opeens ging hem een licht op. 'Dynga Fluga! Die schrijver!'

'Wat bazel jij nou? Wat heeft deze kerel met Dynga Fluga te maken?'

'Deze kerel is Dynga Fluga.'

'Je bent gek!'

'Los daarvan. Dit is Dynga Fluga.'

'Tjezis. Ben je wel lekker of heb je nog last van de jetlag?'

'Ik zweer het je, het is hem. Zeker weten.'

'Heb jij dat boek van Dynga Fluga dat je van je vriendje hebt gekregen wel gelezen?'

'Nee, ik heb het uit het raam geflikkerd!'

'Het boek of je vriendje?'

'Alleen het boek helaas.'

'Als je dat boek gelezen had, had je geweten dat Dynga Fluga een raszuivere Zweed is.'

‘En jij kan dat weten?’

‘Ik kan het weten, want ik heb al zijn boeken. Cora en ik denken er zelfs over om komende zomer naar Zweden op vakantie te gaan om de locaties uit zijn boeken te bezoeken. Ik kijk er al naar uit om over de kale rotsgronden van Skitmarken te lopen of langs de akkers waar de bloemkoolmoorden plaats hebben gevonden. In ieder geval gaan we het waterbassin van Lågby opzoeken.’

‘Dan kan je lang zoeken.’

‘Hoezo dat?’

‘Ik zal je uit de droom helpen. Dat Skitmarken, dat trouwens schijtgrond of zoiets betekent, bestaat helemaal niet.’

‘Doe normaal, Jan.’

‘Geloof me nou maar. Die Dynga Fluga is zo Drents als het gemiddelde schaap dat je hier op de hei tegenkomt. Hij heet namelijk Wim van der Toren. Hij kon alleen zijn schrijfwerkjes aan de straatstenen niet kwijt, tot hij op het lumineuze idee kwam om zichzelf Dynga Fluga te noemen en net deed of hij een Scandinavische schrijver was. Vanaf dat moment stroomde het geld binnen.’

‘Hoe weet jij dat als analfaabeet?’

‘Ik ben hem een keer tegen het lijf gelopen, in het café in Veendorp.’

‘Dynga Fluga in Veendorp? Het is niet te geloven. Het is echt niet te geloven.’

‘Ik meen het serieus. En weet je wat het allerleukste is?’

‘Nou?’

‘Weet je wat dat betekent, Dynga Fluga?’

‘Geen idee.’

‘Strontvlieg.’

‘Waar woonde hij eigenlijk en wat deed hij hier?’

‘Henrik! Heb je zijn adres al achterhaald?’

‘Zeker. Hij woonde hier.’

‘In de kerk?’

‘In de kerk.’

'Tjemig. Wie gaat er nou in een kerk wonen?'

'Dat is heel erg in, Jan. Mensen met geld willen tegenwoordig geen villa, ze willen iets bijzonders, een watermolen, een oud stationnetje of een kerk.'

'Zullen we dan meteen maar even binnen een kijkje gaan nemen?'

'Dat gaan we niet doen, Jan.'

'We zijn er nu toch, wat maakt het uit?'

'Alles. Daar is een officiële toestemming voor nodig.'

'Sinds wanneer laten we ons daardoor tegenhouden?'

'Sinds de Schijt.'

'En die houdt ons tegen?'

'Je hebt toch gehoord wat De Goede zei? Hij is gestikt in een botje, dus een onfortuinlijk ongeluk.'

'Stikken in een botje achter de kerk. Je zal gelijk hebben. Maar toch zou ik wel een kijkje binnen willen nemen, je weet maar nooit, wie weet is er toch meer aan de hand.'

'We wachten eerst even rustig de autopsie af. Henrik zet het terrein af en als het moet, komen we later wel terug om te kijken. Maar wacht eens even, Jan. Wie weet heb je toch gelijk. Er klopt hier inderdaad iets niet. Hoe heb ik dat kunnen missen.'

'Wat bedoel je precies?'

'Heb je dan niet door wat er niet klopt?'

'Hij had geen ketchup voor op zijn karbonade.'

'Nee, dat is het niet.'

'Wel vreemd van die ontbrekende ketchup.'

'Doe niet zo dom, zie je het echt niet?'

'Die karbonade is het enige stuk vlees dat is gevonden. Verder lag er niets, iemand eet toch niet alleen maar een enkel stukje vlees bij zijn barbecue.'

'Dat is het niet, Jan. Sommige mensen eten nou eenmaal niet veel.'

'Er is geen salade of brood op tafel.'

'Dat is het ook niet. Misschien was dit zijn manier om een stuk vlees te willen eten.'

'Nou, vertel het maar, want mijn maag begint nou pas echt te knorren en

als ik niet snel wat te eten scoor, zal ik toch dat zakje met bewijsstukken moeten opvreten. Wat heb ik gemist?’

‘Ik heb net aan de achterdeur gevoeld. Die zit op slot.’

‘En dat is het?’

‘Hier is de achterdeur altijd los. Zeker als je van hier bent.’

Jan voelde aan de achterdeur.

‘Je hebt gelijk. En dat is echt heel vreemd?’

‘Absoluut. Hij was van hier, Jan. Hij was een van ons. Dat hebben we net gehoord. Dus zou hij nooit zijn achterdeur op slot doen. Zeker niet bij zijn eigen huis en al helemaal niet in een dorp als Roderwolde.’

Jan zijn maag rommelde.

‘Ik ga wat te vreten scoren bij dat café verderop langs de weg.’

De koffie en de kerk

Bij zijn derde dagschotel merkte Jan dat Derk niet meer bij hem aan tafel zat. Hij was vertrokken. Waarschijnlijk met zijn auto terug naar huis geracet om niet te laat voor het avondeten te zijn.

‘Heb je nog een kamer vrij?’

De eigenaar achter de toog, die hem trots vertelde dat het pand al 250 jaar lang een herberg was, gaf hem een kamersleutel, 203. Hoe kon het ook anders.

‘Ik heb officieel geen kamers meer. Alleen als de Bed & Breakfast verderop langs de weg te veel boekingen heeft, verhuur ik soms een kamer om ze uit de brand te helpen. Trap op, gelijk rechts. Geen ontbijt en morgenvroeg weer oprotten.’

‘Kamer 203? Hoeveel kamers heb je eigenlijk in dit pand?’

‘Eén, maar zo lijkt het beter. Kamer één klinkt zo lullig.’

‘Wat maakt dat nou uit?’

‘Jou misschien niet, maar westerlingen wel.’

‘Kan jou die lui schelen!’

‘Moet je eens opletten wat er hier met de regio gebeurt als ze niet meer zouden komen.’

Jan nam een grote hap. Haalde zijn schouders op: ‘Niets denk ik.’

De man lachte en gaf Jan een verwoestende klap op zijn schouder.

‘Wat doet zo’n enorme neger als jij bij de recherche hier in Drenthe en waarom worden wij met zo’n piepersnijer opgezadeld?’

‘Wie noem je hier een piepersnijer? Volgens mij lig jij hierzo al 250 jaar tussen de rottende piepers weg te stinken.’

‘Ik hoor het al, je bent toch een van ons.’

De waard trok een wenkbrauw op toen Jan de volgende morgen op een barkruk klom.

‘Ik zei toch, geen ontbijt.’

‘Ik wil ook helemaal geen ontbijt. Ik wil avondeten.’

De waard tapte een biertje en zette die met een klap voor Jan neer. Hij bukte, pakte een half leeggegeten bakje pinda’s achter de toog vandaan en zette dat naast het glas.

‘Prima zo?’

‘Heb je er nog wat bij voor de stevige trek?’

‘Ik heb nog wel een dagschotel over van gisteravond, die wil ik met alle liefde voor je uit de vuilcontainer plukken en in de magnetron opwarmen.’

‘Ik zeg geen nee.’

Jan zijn telefoon bromde. Hij keek op de display en borg het ding weer op. Hertenscheid. Hij wachtte maar, ze zouden elkaar gauw genoeg spreken. Eerst ontbijt en dan. En dan wat? Gewoon hier blijven zitten tot de avond? Alvast wat vragen stellen? Wachten op het resultaat van de auto-opsie? Dat klonk beter, kon wel dagen duren natuurlijk. De waard onderbrak zijn gedachten.

‘Je vrouw of je chef?’

‘Mocht hij willen.’

‘Je chef dus.’

‘Jij zegt het.’

Jan liet zich van de kruk afglijden.

‘Weet je wat ik vreemd vind? Dat je niets vraagt over al dat gedoe gister bij die kerk.’

‘Dat is toch helemaal niet nodig. Ik weet alles al. Dit is een dorp, een echt dorp. Daar weten we wat er gebeurt. Nog eerder dan wie dan ook.’

‘Ik heb vervoer nodig.’

‘De bus stopt op de hoek. Twee keer per dag.’

‘Hoe laat?’

‘Vanmiddag om vijf uur.’

‘En wanneer nog meer?’

‘Over vijf minuten, maar dat haal jij met je dikke pens toch niet.’
‘Moet jij eens opletten. Reken erop dat ik of een collega nog terugkomt met vragen.’
‘Jammer.’

‘Hallo Jan. Welkom terug.’
‘Hallo Hertenscheid, ben je echt blij me weer te zien?’
‘Laten we het verleden vergeten en een nieuwe start maken. Dat moet toch kunnen? Twee volwassen mensen zoals wij?’
‘Spiegel je jezelf nu aan mij?’
Hertenscheid klopte op zijn toetsenbord.
‘Autopsierapport al gezien?’
‘Van Dynga Fluga?’
‘Wil je hem zo niet noemen? Hij heette Wim, Wim van der Toren. Het is allemaal al triest genoeg.’
‘Dat hij zich strontvlieg noemde?’
‘Je bent echt onverbeterlijk, Jan. Die arme kerel heeft een paar jaar geleden zijn vrouw verloren. Een afschuwelijk misdrijf. En nu dit.’
‘Zijn vrouw verloren? Een misdrijf? Vertel eens.’
‘Ik weet er niet zoveel van. Was voor mijn tijd. Ik heb uiteraard wel het dossier van toen opgezocht en doorgenomen.’
‘En?’
‘Geen aanknopingspunten.’
‘Ik zou wel eens rustig rond willen kijken in zijn huis en door zijn spullen neuzen. Ik vind het maar een vreemde zaak.’
‘Geen zaak, Jan. Het is geen zaak.’
‘Dan kan het toch nog steeds geen kwaad om voor de zekerheid even rond te kijken?’
‘Het is geen zaak, geloof me.’
‘Volgens mij wil je dat het geen zaak is. Ik vraag me af waarom.’
‘Hoe kom je daar nou bij? Dit is écht geen zaak! Kijk zelf maar als je me niet gelooft.’
Hij draaide het enorme beeldscherm naar Jan toe.

‘Hier, het autopsierapport. Lees de conclusie maar.’

Jan liet zijn ogen over de conclusie gaan.

‘Zie je wel, een ongeval,’ zei Hertenscheid met een triomfantelijke ondertoon. ‘Het enige dat Derk en jij nog hoeven te doen is zijn nabestaanden opzoeken en hen inlichten. Dan kunnen zij de begrafenis regelen.’

‘Om even terug te komen op die moord op zijn vrouw. Wat was daarmee?’

‘Tijdens een fietstocht van haar fiets gesleurd, verkracht en vermoord.’

‘Heftig. En de dader?’

‘De dader is toen al snel opgepakt. Zedendelinquent. Bekend bij de recherche. Verminderd toerekeningsvatbaar, je kent dat wel. Zit in een gesloten inrichting. Nog een jaar of tien te gaan.’

‘Geen link dus?’

‘Klopt. Trouwens, weet je dat Louis Bisschop, de aankomende minister-president, binnenkort langskomt? Hij gaat wat instellingen bezoeken en heeft begeleiding nodig. Ik dacht er een aantal mensen van het bureau in Assen op te zetten, maar ze hebben het nogal druk daar, dus als jij...’

‘Ik ben geen babysit.’

‘Dat zeg ik toch niet?’

‘Wat moet die vent hier?’

‘Kom op, Jan. Dat is zijn manier om de kiezers hier te bedanken.’

‘Alsof het aantal stemgerechtigden in Drenthe zoveel uitmaakt.’

‘Natuurlijk maakt dat uit. Iedere stem telt.’ Hertenscheid was op dreef. Alsof hijzelf in de politiek zat. ‘Verkiezingen zijn belangrijk voor iedereen. Met de juiste regering profiteren we daar allemaal van.’

‘Zelfs de demente bejaarden die niet kunnen stemmen omdat ze wegens de bezuinigingen van deze kerel weer thuis moeten gaan wonen en daarvoor de straat niet meer op kunnen, laat staan een stembureau vinden en dan ook nog eens met hun blinde ogen het goede hokje om in te kleuren op moeten zoeken?’

‘Jan, je moet het breder zien. Bisschop is iemand van hier. Hij is al jarenlang wethouder in de buurt en heeft diverse openbare nevenfuncties. Na jaren van hard werken is hij tot lijsttrekker verkozen en heeft hij er persoonlijk voor gezorgd dat zijn partij de grootste van het land is geworden.’

En dat allemaal dankzij de kiezers en die wil hij gewoon bedanken. Dat is bijzonder sympathiek en dat moeten wij van harte ondersteunen. Tevens geeft het ons meteen de gelegenheid om ons meer tussen de mensen te laten zien. Je weet dat de grootste klacht van het publiek is dat we te onzichtbaar zijn. Dit is zo'n gelegenheid om zichtbaar te zijn. Marketing heet dat en dat wordt steeds belangrijker.'

'Dus omdat ergens in de leiding iemand vindt dat we meer aan marketing moeten doen, huren ze een dure reclamejongen voor een krankzinnig bedrag in, die bepaalt dat we meer zichtbaar moeten zijn en dan stuur jij me op tournee met Bisschop? Gaat dat reclamebureau dan meer aan moordonderzoek doen?'

'Wat bazel je nou? Ga gewoon met hem mee, laat je zien, trek een net pak aan, een vriendelijk maar ernstig gezicht en zwaai naar het publiek. En als je niet alleen durft, neem je Derk toch gewoon mee! Dat is nog beter.'

'Marketingtechnisch bedoel je zeker.'

'Nou, succes hè. Ik heb nog een hoop te doen en daar heb ik jou vooral niet bij nodig.'

Hij wapperde Jan zijn kamer uit.

Jan plofte tegenover Derk in zijn bureaustoel.

'Wat had hij?'

'Die dwarrel van een Louis Bisschop komt binnenkort hierheen want hij wil op tournee langs zijn dankbare kiezers. En wij mogen hem bijstaan.'

'Louis Bisschop. Die is hier geen onbekende. Hij komt hier vandaan moet je weten en is, ondanks zijn drukke werk in Den Haag, vaak hier in de buurt. Hij wil Drenthe op de wereldkaart zetten.'

'Dan is hij de enige Drent die daar een voordeel in ziet.'

'Ja, wij zijn nou eenmaal bescheiden.'

'Bescheiden. Tuurlijk. Heeft die dwarrel hier in de buurt nog ergens een huis of zit hij in een hotel?'

'Geen idee. Ik vermoed dat hij hier nog wel een woning heeft, hij is ten slotte nog steeds wethouder.'

'Van Emmen?'

‘Nee, Noordenveld. Moet ik zijn adres opzoeken?’

‘Kan mij eigenlijk niet boeien, al slaapt-ie onder een brug, dan zet ik de sluis wel open. Nou, tabee verder.’

‘Wat ga je doen?’

‘Eerst ga ik een pizza scoren en dan ga ik voor mezelf een plek vinden om te wonen, of kan ik bij jou intrekken?’

‘Zeker niet.’

‘Bang dat je Zwartemeerse schone voor mij valt? Ik zal me echt wel gedragen, hoor.’

‘Daar gaat het niet om. Die verpestende geur van vet en knoflook die om je heen hangt wil ik niet in mijn huis.’

‘Terug naar Heidehiem dan maar.’

‘Jij past daar nou eenmaal goed.’

Zijn oude minuscule appartementje op de vijfde verdieping van Heidehiem met uitzicht op de begraafplaats aan de overkant stond trouw op hem te wachten. Sommige bewoners groetten hem, alsof hij niet weggeveest was. Anderen, van wie het geheugen niet meer zo best was, keken hem verschrikt aan, alsof hij een terrorist was die rechtstreeks uit hun televisiescherm kwam gekropen om een aanslag op hen te plegen. Een enkeling ging er zelfs zo snel hij kon vandoor, strompelend op zijn magere wankelbeentjes, hangend aan zijn rollator en daarbij onduidelijke klanken uitstotend. Kortom, het was fijn om weer thuis te zijn.

Hij ging op zijn krakende stoel bij het raam zitten en schoof de pot met verlepte geraniums opzij. Aan de overkant was een begrafenis aan de gang. De ventweg stond vol met auto's en een lange stoet in verschillende tinten zwart en grijs schuifelde plechtstatig over de paden naar een donker gat tussen de graven.

Ja, hier was altijd wat te zien.

Zijn telefoon bromde.

‘Ja?’

‘Ik heb gezocht naar familieleden van Van der Toren.’

‘En gevonden?’

‘Nope.’

‘Heb je ook naar familie van zijn overleden vrouw gezocht?’

‘In het dossier vond ik een soort van zus. Zij was eerst bijzonder welwillend en meewerkend tot ze doorkreeg dat ze geen rechten op zijn erfenis kon laten gelden. Toen was de belangstelling gauw weg.’

‘Een soort van zus? Wat moet ik me daarbij voorstellen?’

‘Ze zijn samen in een weeshuis opgegroeid en later in hetzelfde gezin geplaatst. Vandaar dat ze als zus te boek staat.’

‘En that’s all?’

‘That’s all. Dus ga jij nou toch maar eens bij hem thuis kijken. Wie weet vind je wat. Vergeet niet te regelen dat Hertenscheid het goed vindt, dat kan jij best zelf doen.’

‘Overwerk je niet.’

‘Ik bewaak het fort.’

‘As always.’

‘Ik app je het adres en de route wel, voor het geval dat je niet meer weet waar het was.’

Klik. Derk weg. ‘Piep’ pingelde zijn telefoon. Het adres.

Jan legde de telefoon op de vensterbank. De begrafenisplechtigheid was nog niet ten einde. De sliert grijze koppetjes verzamelde zich bij de zwarte rechthoek. De voorstelling afkijken of toch maar naar Roderwolde?

Hij pakte zijn telefoon van de vensterbank. Eerst toestemming en wielen regelen bij de Schijt. Hij drukte op een toets. “Pincode intoetsen om te ontgrendelen” verscheen in het schermje van dat klereding; “2139” toetste hij na enig nadenken in. Hij moest toch eens aan iemand vragen hoe je dat uit kon zetten. Een telefoon was uit of aan, maar deze was aan en toch een beetje uit door zo’n klerecode.

‘Hertenscheid.’

‘Met Jan. Zeg Hertenschéid.’ Bleef lekker om het als een scheldwoord uit te spreken, helemaal lekker vanwege die geïrriteerde zucht aan de andere kant van de lijn. Je zou het nog een keer doen. Gewoon voor de lol.

‘Hertenschéid. Ik heb een auto nodig.’

‘Waarvoor?’

‘Om mee te rijden.’

‘Jan, wat heb ik die leuke intelligente opmerkingen van je gemist. Waar wil je naartoe met die auto?’

‘Derk heeft behalve een soort van aangetrouwde zus, die geen belangstelling had, verder geen familie van Van der Toren gevonden. Dus wil ik zijn huis doorlopen om te zien of ik daar nog wat bruikbare info aantref.’

‘Moet je daarvoor jezelf in een wagen hijsen en daarmee naar Roderwolde afreizen?’

Hertenscheid als dichter van Drenthe.

‘Hoe moet ik anders familie of vrienden van hem vinden?’

Jan Smit als goede tweede.

‘Jan, hoe vaak moet ik het nog zeggen? Dit is de 21ste eeuw. Kijk in het systeem, daar vind je alles.’

‘Derk niet.’

‘Dan moeten jullie beter zoeken. Als jullie je eenmaal eigen gemaakt hebben dat alle denkbare “intell” in het systeem opgenomen is en dat je via diverse “layers” gegevens kan invoeren en dan met “SmartSearch” kan zoeken en daarnaast met “combine” gegevens kan combineren en extrapoleren tot zinvolle zoekresultaten, zal je zien dat jullie er veel profijt van kunnen hebben.’

Wat zei die kerel eigenlijk allemaal? Jan was afgehaakt.

‘Als jij het zegt.’

‘Goed zo, Jan, je begint het te leren.’

Gelukkig wilde de oude mevrouw Van Veen, die hij ontmoet had toen ze allebei in het ziekenhuis lagen en die net als hij in Heidehiem woonde, haar wagentje wel aan Jan uitlenen. Hij perste zich met moeite in het microscopische karretje.

Het Micraatje, dat duidelijk betere tijden gekend had, startte met tegenzin. De eerste meters gingen hortend en stotend, maar naarmate de kilometers onder de wielen doorrolden, reed het gammele karretje steeds soepeler. Ook het claustrofobische gevoel ebde langzaam weg, alleen kreeg hij nekkramp omdat zijn hoofd tegen het dakje aangeperst zat. Een

mens kan niet alles hebben.

'Je mag hem lenen onder een voorwaarde, Jan,' zei ze terwijl ze de auto-sleutel uit het potje met haar reservegebitje grabbelde en met glimmende pretoogjes naar hem tuurde toen ze hem de sleutel toewierp. 'En je weet denk ik wel welke voorwaarde dat is...'

Hij durfde niet te raden. Stel dat dat ouwetje...

'Je moet vanavond een dubbele Calzone van Kemahl voor me meenemen.' Jan haalde opgelucht adem. Die simpele wens was eenvoudig in te vullen. Hij wilde zelf ook wel weer eens een Calzone van Kemahl proeven. De eerste pizza in Nederland die hij gescoord had, was hem slecht bevallen, zijn maag knorde alweer vijf minuten nadat hij dat ding in twee happen naar binnen gewerkt had.

Hij draaide snelweg op en perste een magere 90 km/u uit het dappere wagentje. Hij ging er eens goed voor zitten. Op naar Roderwolde. En dan vanavond op de terugweg langs Kemahl. Beter kon het niet worden.

Zijn maag knorde al, die kon duidelijk niet tot de avond wachten. Dus even een tussendoortje scoren. Een goeie frikandel of drie zou wonderen doen. En koffie. Hoe smeriger hoe beter. Snelwegkoffie, zwart, zurig en stroperig als het asfalt op een warme zomerdag. Niets lekkerder dan dat. In de verte doemde het verlossende logo van een benzinermerk op.

Op je wenken bediend worden, heette dat.

'Een koffie en vier frikandellen om mee te nemen, graag. Nee, de koffie drink ik hier op.' Terwijl hij van de heerlijk naar asfalt smakende koffie slurpte, bekeek hij de twee agenten, die naast hem aan de toonbank hingen te luieren. Ze maakten grappen over de automobilisten die ze de stuipten op het lijf joegen en die ze tot hogere snelheden wisten te verleiden om ze vervolgens tot stoppen te dwingen en ze dan ter plekke een flinke boete aan te smeren.

Hij zuchtte, was dit corruptie of niet? Kon zo'n actie door de beugel of niet?

Hij wist dat het een sport was onder agenten. Zoveel mogelijk bekeuringen scoren en het maakt niet uit hoe. In zijn tijd in Den Haag hingen ze de weeklijsten met de best scorende agenten in de kantine op en er werd

gretig over opgeschept. Er werd zelfs gewed op wie de meeste bekeuringen zou ophalen en wie de minste. En omdat iedereen, van hoog tot laag, ervan wist en erom lachte, bleef het bestaan. Het zou hier niet anders zijn. 'Henk, we hebben publiek,' zei de een en stootte Henk aan met een blik op Jan.

'Dat mocht je willen, maar zo'n goede artiest ben je niet dat je publiek verdiend.'

'Ik zou maar oppassen, voor je het weet heb je een prent te pakken.'

'Misschien moeten we hem extra in de gaten houden, Bas.'

'Kan geen kwaad,' en tegen Jan: 'Volgens mij ben je een paar maanden te vroeg gearriveerd, moet je niet het paard van je baas verzorgen?'

Bas lachte luidkeels om de stomme opmerking.

'Beter een paard verzorgen dan met die balkende ezel van een maat van je te moeten optrekken.'

'Hé, gaan we de wijsneus uithangen? Waar staat je auto?'

'Heb ik niet.'

'Ben je lopend?'

'Nee, ik ben niet lopend. Waarom zou ik?'

'Krijgen we praatjes?'

'Ik geef alleen antwoord op je vraag.'

De bediende legde de zak frikandellen op de toonbank. Tijd om te gaan.

Hij hief zijn bakje koffie naar de twee agenten op.

'Goede jacht, ezels,' zei hij en vertrok naar Roderwolde.

'Hallo, Jan.'

'Henrik zou het pand toch afzetten?'

'Met van die leuke kleurige linten bedoel je?'

Te veel politieseries gekeken.

'Zoiets.'

'Waarschijnlijk heeft de Schijt het niet nodig gevonden. Dan had hij daar namelijk ook een mannetje neer moeten zetten en dat is natuurlijk een beetje overdreven voor dit onfortuinlijke ongelukje. Zelfs jij moet dat toegeven.'

'De deur is op slot.'

'Wat dacht je van de achterdeur?'

'Idem.'

'O ja, nou, dan zal je jezelf door het pleeraampje moeten persen. Goed voor de lijn. Voel eens boven op het deurkozijn.'

'Spinnenstront. Nog meer van die goede ideeën?'

'Het eerdergenoemde pleeraampje.'

'Zinvol gesprek dit. Ik kijk nog wel even rond.'

'Vermoei jezelf niet te erg.'

Jan liep achterom, naar de houten tafel waar ze Van der Toren gevonden hadden. Op de grond, onder de tafel, lag een sleutelbos.

'Ik heb de sleutels.'

'Goed gedaan, Jan.'

'Weet je waar ze lagen?'

'Heb ik Google-Earth ogen?'

'Ze lagen op de grond in de tuin onder de houten tafel.'

'Goed gedaan van de boys van de TR. Er ontsnapt ook niets aan hun spiedende blik.'

Jan bekeek de dubbele voordeur. Perfect opgeknapt, dik in de donker-groene verf met smaakvol verkleurd hang en sluitwerk, alsof het er al eeuwen op zat. Het nonchalant chic in de praktijk. De deur draaide soepel en stil open en onthulde een hal met marmeren plavuizen, vol met zorgvuldig en smaakvol aangebrachte slijtplekken, putjes en butsen alsof ook zij er al eeuwen lagen. Het was van binnen al net zo nonchalant chic opgeknapt als buiten. Jan liep door de hal een enorme ruimte in met op de vloer hetzelfde oud gemaakte marmer als in de hal en verbaasde zich over het enorme plafond dat ver boven zijn hoofd welfde. Hij staarde met open mond en zijn hoofd in zijn nek naar de zwevende vloeren die her en der in de ruimte uitstaken. Achter in het schip was een aparte grote woonkamer annex keuken. Je zou er een weeshuis in kwijt kunnen. En dan de luxe die het uitstraalde, exorbitant.

Hij pakte zijn telefoon, toetste de pincode in en belde Derk.

'Hallo Jan, kan je dan geen minuut zonder me? Je stoort me voor de

tweede keer deze morgen in mijn noodzakelijke slaap.’

‘Die kerel was echt rijk, weet je.’

‘Vergis je niet, Jan. In Drenthe gaat het vooral om de voorkant. De voorkant is alles. Die moet er mooi uitzien en dan mag het achter die voorgevel een smerig zootje zijn.’

‘Geldt dat ook voor de Drentse vrouwen?’

‘Als je dat nu nog niet weet, vraag ik me af wat je met je vriendinnetjes uitspookt.’

‘En dat wil jij weten?’

‘Alle details. Maar nu niet. Dus als dat alles was, Jan. Het was gezellig, maar ik moet nu toch echt hangen.’

‘Terwijl jij zat te bazelen, ben ik even verder door zijn huis gelopen. En ik zeg je, bij deze kerel was alles achter de voorgevel minstens zo belangrijk als diezelfde voorgevel. Wat een luxe overal. Niet normaal. Ik heb duidelijk het verkeerde beroep gekozen.’

‘En dat heb je nu pas door?’

‘Zo’n dwaas rammelt als een gedresseerde aap wat woorden in een willekeurige volgorde op papier en zijn kostje is gekocht. Krankzinnig.’

‘Genoeg geklaagd?’

‘Hang dan maar op.’

‘Waarom zou ik? Ik begin het net leuk te vinden zo’n live-verslag. Veel leuker dan een podcast van een of andere over het paard getilde journalist. En het heeft nog een voordeel. Dan hoef ik achteraf je verslag niet te lezen.’

‘Ik maak geen verslag. Dus geniet er maar van.’

Zonder het gesprek te verbreken propte hij de telefoon in zijn broekzak. Hij was tijdens het gesprek, althans wat voor een gesprek door moest gaan, naar achteren gelopen en wilde net de deur naar een zijvertrek openen toen hij geluid hoorde. Er was nog iemand in huis!

Hij gooide de deur van het zijvertrek open en stormde op de man af die voor een van de boekenkasten stond. Greep hem bij zijn nek en smeed hem met een grote zwaai op het gigantische bankstel waarbij de man diep in de stapel zachte losse kussens verdween.

‘Wie ben jij? Wat doe jij hier?’

‘Ik kom voor Wim... voor Dynga.’

‘Want?’

De man, in een keurig roomkleurig pak herpakte zich en ging rechtop zitten. Althans dat probeerde hij, maar dat was niet zo makkelijk in een Italiaans-design-kreng dat niet voor mensen gemaakt is om op te zitten, maar alleen omdat ze er zo mooi uitzien.

‘We hadden een meeting vanmorgen en hij kwam niet opdagen, dus kwam ik hem halen. Wie ben jij eigenlijk? En wat doet jij in Wim zijn huis? En waar is Wim eigenlijk?’

Jan bekeek de man aandachtig. Zou hij niet weten dat Wim dood was of deed hij alsof? Waarom dan zo zenuwachtig handenwringen?

‘Recherche. Mijn naam is Jan Smit.’

De man probeerde zijn zenuwen met een grappe te verhullen.

‘Je bent niet de zanger?’

‘Blijf jij gewoon hier even zitten. Ik moet even wat checken.’

Jan verliet de kamer en pakte zijn telefoon.

‘Alles gehoord, Derk?’

‘Ik kon het prima volgen.’

‘Is de dood van Van der Toren stilgehouden?’

‘Dat wilde de Schijt wel, maar dat is niet gelukt.’

‘Want?’

‘Dat kan toch helemaal niet, het is een dorp daar.’

‘En jij hebt het doorgegeven aan de pers?’

‘Jep.’

‘En alle kranten hebben het opgepikt?’

‘Zeker. Ik verwacht een hoop heisa. Toen het vanmorgen online stond is de Schijt meteen naar Assen afgereisd. Damage-control noemde hij dat. Lekker de hele dag vergaderen inclusief copieuze vreetpartij van twaalf tot vier, noem ik het.’

‘Ik heb hier een of andere piepersnijer die doet alsof hij niet weet dat onze schrijver dood is.’

‘Onmogelijk. Je zal het niet geloven maar inmiddels heeft iedereen inter-

net, ook hier. Wie is het die je daar bij je hebt?’

‘Ga ik nu vragen.’

‘Ik verbreek het gesprek, hoor.’

‘Hoezo?’

‘Het was even lekker in je broekzak, maar dat moet niet te lang duren en ik wil niet horen wat jij met hem doet als hij dommetje blijft spelen.’

Jan gooide de deur naar de kamer weer open. De man sprong als gestoken terug op de bank en verdween weer diep in de kussens. Jan pakte hem bij zijn kraag en tilde hem uit de bank.

‘Kom mee, ik heb trek in koffie. In de keuken staat een onbegrijpelijk koffieapparaat met meer chroom dan de gemiddelde Cadillac uit de jaren zestig. Ik denk dat jij wel weet hoe zo’n ding werkt.’

Jan liet de kraag los waardoor de man weer terugviel in de bank.

‘Waar is Wim? Wat is er met hem? Ik zag vanmorgen in het nieuws dat er een bekende schrijver is overleden. Je wilt toch niet zeggen dat dat Wim is?’

Jan ging op een puntje van de bank zitten.

‘Waarom denk jij dat dat Wim kan zijn?’

‘Ik... nee, echt. Oh God. Wim?’

De man sloeg zijn handen voor zijn gezicht. Boog voorover alsof hij pijn had.

‘Helaas, moet ik zeggen, het is inderdaad Wim van der Toren.’

‘Maar Wim? Waarom?’

‘Dat is aan mij om uit te zoeken.’

‘Ik... maar hoe... ja, ja natuurlijk. Uitzoeken? Was het een misdrijf? Is hij vermoord? Nee! Dat kan toch niet!’

Jan legde een hand op zijn schouder.

‘Kom mee. Dan halen we koffie in de keuken.’

‘Waarom moet ik mee?’

‘Dat zei ik toch, ik heb geen idee hoe dat achterlijke koffieapparaat werkt.’

De man zette geroutineerd een uitstekende cappuccino en ze gingen aan de glanzende keukentafel zitten.

'Jij bent?'

'Paardman.'

'En hoe ken je Van der Toren?'

'Van CrimeRead.'

'Is dat een of ander bejaarden leesclubje?'

Paardman glimlachte begrijpend en meewarig, zoals je naar een kind glimlacht dat weer eens een domme opmerking maakt.

'Nee, niet echt, dat is de uitgeverij en ik help... hielp hem wel eens met zijn boeken.'

'Hoe dan?'

'Ik ben historicus en doe regelmatig research voor hem.'

'Dus je sprak hem vaak?'

'Zeker. Zeker na de dood van zijn vrouw kwam ik steeds vaker bij hem op bezoek. Eerst deed ik alleen de research en las zijn vrouw zijn manuscripten. Maar na haar overlijden heb ik dat zo'n beetje overgenomen. Dan bespraken we het verhaal en als het even kon, zetten we de barbecue aan, bakten worstjes of wat we dan ook voorhanden hadden op dat oude kring en zopen ons klem.'

'Whisky?'

'Bier, altijd bier. Wim dronk niets anders.'

'Je kende hem zo goed dat je een sleutel van zijn huis hebt?'

'De sleutel? Die zit gewoon onder het deksel van de brievenbus. Dat weet toch iedereen?'

'Je bent niet toevallig ook familie? Ik heb wel eens begrepen dat Drenten zowat allemaal familie van elkaar zijn. Iets met vierhonderd jaar lang weinig mensen en veel incest.'

Hij liet zich niet op de kast jagen, dat moest je hem nageven. Hij knipperde niet eens met zijn ogen, zei met een vlakke stem: 'Nee, zeker niet. Behalve een schoonzus, waar hij mee in onmin leeft, heeft hij verder geen familie, voor zover ik weet dan. Kan je me vertellen wat er precies gebeurd is? Heb je al een idee?'

Jan vertelde hoe ze hem aangetroffen hadden. Paardman, "noem me als-jeblijft Ben", wat Jan niet deed, kon er niet over uit. Jan zweeg, luisterde,

verveelde zich, dacht aan de Calzone van Kemahl. Uiteindelijk viel ook Paardman stil en zwijgend zaten ze in de keuken. Namen nog een cappuccino.

Jan zijn telefoon bromde.

‘Derk.’

‘Jan.’

‘Zeg het maar.’

‘Ben je nog in het Roderwoldse?’

‘Jazeker.’

‘En die kerel?’

‘Is een bekende van Van der Toren. Paardman heet hij. Hij heeft me net bevestigd dat Van der Toren verder geen familie had.’

‘Je moet het rapport van de autopsie lezen.’

‘Ik heb de conclusie al onder mijn neus geduwd gekregen. Daarom zei de Schijt dat wij de nabestaanden mochten zoeken, via het systeem, maar wat hij precies daarover babbelde weet ik niet meer.’

‘Het is nu officieel bevestigd. Het is een onfortuinlijk ongeluk concluderen ze, zoals zij en wij al dachten. Dus als er verder geen nabestaanden zijn, dan moeten we overleggen wie dan de begrafenis kan gaan regelen.’

‘Ik weet het niet.’

‘Hoezo? Wat weet je niet? Geen ongeluk? Wat denk je er dan van?’

‘Ik denk niets.’

‘Dat doe ik dan wel voor je. Kom je nog naar het bureau?’

‘Waarom zou ik? Het is al over twaalven, dus is het wel zo’n beetje tijd voor de lunch en dan laat ik de middag op zijn gemak in de avond overgaan.’

‘Spannend afspraakje zeker?’

‘Klopt, met mevrouw Van Veen.’

‘Nog geen voornamen uitgewisseld?’

‘Ze is zesentachtig.’

‘Ah, eerbied voor haar grijze haren. Nou, ervaring telt ook mee.’

Jan drukte het gesprek weg en stond op.

‘En nu?’ Paardman stond op en zette de kopjes in de vaatwasser.

‘Nu ga jij naar huis en dan wacht je tot we weer contact opnemen.’
‘Als ik iets voor hem kan doen, moet je het zeggen. Zijn begrafenis regelen bijvoorbeeld, zou ik als een grote eer beschouwen.’
‘Laatste eer.’
‘Precies.’

Nadat hij Paardman naar buiten gewerkt had, liep hij nog een rondje door het huis. Nergens zag hij sporen van de TR. Die jongens hadden dus inderdaad ouderwets degelijk werk geleverd, not dus. Hij belandde in een soort studeerkamer. Opende een bureaula. Bekeek de foto's aan de muur. Trof een foto aan van een groep voornamelijk oudere mannen waar Van der Toren tussenuit sprong door zijn jeugdige uiterlijk, achteraan ontdekte hij Paardman. Genomen ergens in een restaurant, of zaaltje. Met zijn allen aan een copieus diner inclusief toetje, gezien de rode koontjes, de jolige bekkies en de vrolijk geheven glazen. “Jaarvergadering Jacobsgilde 2016” stond erbij. Redelijk recent dus. Hij plukte de foto van de muur, je wist maar nooit waar je die voor kon gebruiken. En het intrigeerde hem. Wat was het Jacobsgilde? Een genootschap? Vrijmetselaars? Uitzoeken.

© 2019 Uitgeverij Mapini

Een groot aantal van de in dit boek gebruikte locaties bestaat werkelijk.

Het verhaal en de personages zijn geheel en al fictie en bestaan slechts in het brein van de schrijver. Iedere gelijkenis met bestaande personen, namen, titels, gebeurtenissen en omstandigheden berust volledig op toeval.